

7

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Βεργιλιος

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. Π.Ε.Α. 47/1970

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
10-20 Δεκεμβρ. 1968

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. 'Εξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κοσμόπολις) Βελαγίδα-Βοιω
(παλαιότερον ὄνομα :), 'Επαρχίας Ἐπιδάουρου-Λιμηρᾶς
Νομοῦ Λαμνίας.....
2. 'Ονοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Σταυριανός
Ν. Νικόλαος..... ἐπάγγελμα Διδάσκαλος..
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Βελαγίδα-Βοιω-Λαμνίας
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον 7.9.12 (3).
3. 'Απὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Παναγιώτης Κουρμούρης
.....
ἡλικία 66..... γραμματικαὶ γνώσεις Β. Γ. Δημοτικῶν.....
..... τόπος κατοικίης Βελαγίδα-Βοιω.

β) Παναγιώτης Ανδρεάδης, ἑταιρ.

β) Γεώργιος Δράκας, ἑταιρ. 67 Β. Γ. Δημοτικῶν.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; διόβορην, Ἁγία Κυριακή, Βίχμας,
Μαυρία, Ἁγίου Γεωργίου, Μαχμαδάμια, Σμουχάμ*
'Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ἐνηλλάσσοντο.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ελληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Ἡ ἰδιοκτη-
σία ἀνήκον εἰς φυσικὰ πρόσωπα.....
- 3) 'Ο πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Ὁ πατὴρ διανέμει τὴν περιουσίαν του μετὰ
τὸν θάνατον (Ὁταν αἰσθάνεται ὅτι θειδάνει).....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; οἱ κατὰ μὲν ἀσχολοῦνται...
ὁὐχ ἁπλῶς. εὐχ τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... οὐαί

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;
Δέν ὕψιζον.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) ... ο ... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...
ο

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) ... ο

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐπαχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν εὐδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;
ο

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;
ο

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... ἐργάζοντο ἐντὸς τοῦ χωρίου.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ... οὐαί .. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;
ο

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζώϊκην κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 ..Τὰ χωράφια ἐλιπαίνοντο με ζώϊκην κόπρον.

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ..τὸ 1935.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Δέν. ἔχουν. εἰσέτι. χρῆσις. μωροῦ καὶ.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

Δέν. ἔχει. χρησιμωροῦ καὶ. ἐνταῦθα.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- 1..... 4..... 7..... 10.....
 2..... 5..... 8.....
 3..... 6..... 9.....

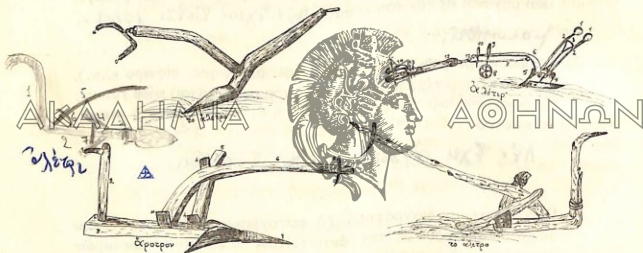
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Δέν. χρησιμοποιεῖται.
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ Δέν. χρησιμοποιεῖται.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). δὲν χρησιμοποιεῖται

5) Μηχανή ἀλωνισμού δὲν χρησιμοποιεῖται.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον τὸ... ξύλινον ἄροτρον... ματεσιεύαρον... καὶ ματεσιεύαρον οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοί.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Ἀροτροπέρι...6. Σ. πᾶθη.....11.
2. Ἀροτροπέρι...7. Πυρίονα.....12.
3. Προσύνισσις...8.13.
4. Φ. τερά.....9.14.
5. Σταβάρι.....10.15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

* Τὸ ἄροτρον τοῦτο χρησιμοποιεῖται γιὰ βοδινὰ,
γιὰ ἄλογα χρησιμοποιεῖται τὸ ἴδιον ἀλλ' ἐκ μέρους
σταβάρι, καλεῖται δὲ τὸ σταβάρη δεύτερη

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμῃσιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάρδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὑνί. ἦτο. μιᾶς μορφῆς. διὰ τὴν ἀροτρίασιν.
ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν. (ἦτο. ὡς τὸ σχῆμα 1)

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ἢ. σπάθη τοῦ...

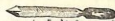
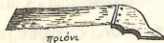
ἀρότρου ἦτο. αὐτοφυῆς. (1)

- 6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἢ. σιδήρου (ἐν ἡμῶν)

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

Σκεπάρνι, ἀρίδι, σκίρα, ξυλοφάϊ καὶ ἐπενδυσματίζον.

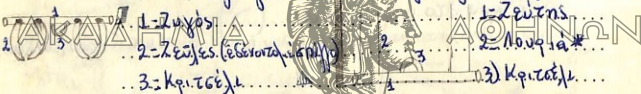

ῥινί ἢ ξυλοφάϊ (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *ἐχρησιμοποιοῦντο.. βοδινὸν (βόειον) καὶ ἄλογα.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... *Δ. ὄ.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ναί.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.) *Ζυγόν· χιτῶν· βόδιον· Ζυγόν· χιτῶν· βόδιον·*

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ... *Κριτῶν*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ὁ μ. κρίκος· ἐξιδροπὶς ἐκ τῆς· ὁ κρίκος· ἐξιδροπὶς ἐκ τῆς·*

Καλεῖται· Κριτῶν καὶ ὠραδένετα· ὠ· τῶν τῶ· ὠ· τῶν τῶ· ὠ· τῶν τῶ·

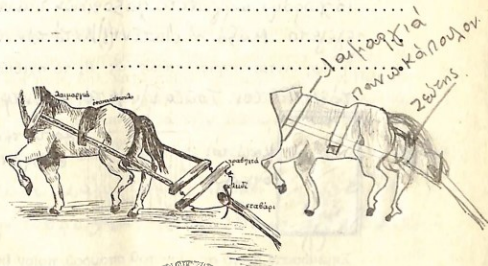
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; ... *1935*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Ἡ ζεύξις· ὁ ζεύξις· ὁ ζεύξις· ὁ ζεύξις·*

* Τὰ λουριά ἐγένοντο ἀπὸ τουλούμια βίων.

καὶ εὐὲν οὐτω σὺ τὴν καλὴν ἐργίαν δύο σχοινία τὰ δάδοια
κατέληγον εὐετὴν ἀλεγομένην.

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. ὡς γινώσκετε. ὡς γινώσκετε. ὡς γινώσκετε.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).

Τὸ βοδιό τιτται ὁ βοδιός ἐστὶν βοδιό τῶν
βοδιῶν. βένονται αἱ βοδιῶν. διὰ σπασχου. Περνάτατα ἐταλάρι ἐτό
μφορτοῦ καὶ δένεται ἐτό σχοινί ἐτό κέρατον. ἐμάστων βού. καταλήγει
ἐτό ἐτό ἀλεγομένην.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

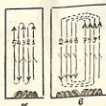
..... ὡς γινώσκετε. ὡς γινώσκετε. ὡς γινώσκετε. ὡς γινώσκετε. ὡς γινώσκετε. ὡς γινώσκετε. ὡς γινώσκετε. ὡς γινώσκετε. ὡς γινώσκετε. ὡς γινώσκετε.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

.... Τὰ κατωθύνει με δύο σχοινία. ἑμαστων ἐπὶ κέρατον εἰς τὰ
κέρατα καθε βού. καὶ καταλήγει ἐτό ὡς γινώσκετε.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργανο. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ χωράγι. ὠρχώμετο. ὁξοειδῶς. διδ. νά. μόν. τετα. τοῦτο
 ἔλεγε. το. Μαξά. ἡ' λατίν. (1) κατὰ τὴν. σοφάν. ἐγίγετο
 ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ←
 τὸ ἀνὰ. το. τοῦτο. ἐλ. γε. το. μόν. τετα. μαρά. τε. (2)

(1) Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη)
εἰς λωρίδας (δηλ. σπαρὲς ἢ σπορίες, ντάμιες, στασιές, μεστέρες
κ.λ.π.); Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ....
ἦν μετέωρο εἰς.... ὁροφίαις.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρὶς (ἡ σποριά) ; με ἀύλακιάν ; *Ναι...*
Μὲ ἀύλακιάν.

- 6) Πού υπάρχει ή συνήθεια να γίνεται ή σπορά του σίτου καί άλλων δημητριακών μόνον μέ σκαπάνην, δηλ. να μή χρησιμοποιήται ἄροτρον ; *ἔχρησται το σιτὸν ἀροτρον διὰ τὴν σποράν τοῦ σίτου καὶ τῶν ἄλλων δημητριακῶν*
- 7) Ποιοί τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτρίσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μέ τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. *βαθιὰ ὀργωνέτο τὸ χωράν. ἄροτρα, ὅπως τὸ ὀργωνέται καὶ... ὡς ἔστιν*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορᾶς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *εἰς. ὄχλ. τοῦ. εἰδους. τὰ. ὀργώματα.*

γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *εἰς. τὴν. εὐφραν. τῶν. δημητ. τ. αὐτῶν. ἐγίνετο. καὶ. γίνεται. ἓνα. χρόνον. ὀργώμα. τ. χέρετο. δὲ. μαμάτεμα. ... Τούτο. ἐγίνετο. μετὰ. φωταβροχία. (ὅ. κτώ. βροχίον. εὐ. κή. δω.).*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπομνηστεύετε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ἔγινοντο. καὶ. γίνονται. ἓνα. ἢ. καὶ. δύο. μαγα- τάραι. ἢ. χέρια. κατὰ. τοῦ. χρόνου. βρωχίον. καὶ. βρωχίον. ἐκτετακώς.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νά ἀφεθῇ ἀσπαρτου τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπανσιν, διὰ νά σπαρθῇ κατόπιν σιτᾶρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. *ἔνα.*

ἔ. τοῦ. τ. ὁ. φ. αὐ. δὲ. δύο. περισσότερα. ὄχι.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; ... *ἔ. να.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. *τὸ. δισάκι.* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, *καὶ. ὁ. χέρι. εἰς. τὸ. ὄργωμα.*

β). ὁ. ξυλάκι. διὰ. τὸ. ἵσκιον. ὅ. τοῦ. ἄ. φ. αὐ. καὶ. γ). τ. ὁ. ...

Σπαροσάμμουλον. διὰ. καὶ. αὐ. ρεῖ. χε. τ. ὁ. σ. αὐ. φ. αὐ. διὰ. τὸν. σπορὸν.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Κατὰ τὸ ὄργωμα;

τὸ ἄροτρον. (ρ. οὐδάρ., γ. τερθ., ἐνι.) καθαρί. βοτάν.
μὲ τὸ μ. α. μου. τ. σ. ὁ. ξ. υ. γ. α., τὴν σ. μ. ἐ. ν. τρα.
π. ἁ. κ. ἄ. κ. καὶ μὲ τὸ ὁ. ὁ. δ. ι.

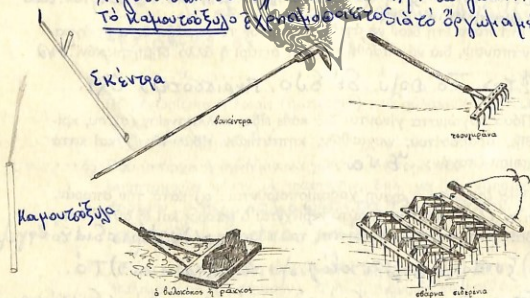
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ὁ. γ. ι. γ. ?). σ. ο. σ. ἐ. δ. ὡ. σ. α. τ. οῦ. τ. οῦ. χω. ρ. α. φ. ι. οῦ.

γίνε. τ. α. ι. μ. ε. τ. ὰ. τ. ἡ. ν. σ. ὠ. ρ. ἄ. ν., Ἀ. ἔ. τ. ὰ. μ. α. γ. ἡ. τ. ὰ. ἰ. σ. ι. ο. β. ὀ. χ. ἰ. σ. μ. α.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή ἐχρησιμοποιεῖται ἐπὶ τὸ ὄργωμα μὲ βοδινὴ καὶ
μὲ γ. α. ἢ σ. α. υ. β. γ. ἢ δ. ι. τ. ὰ. μ. ἐ. ν. γ. ι. τ. οῦ. γ. α. φ. ι. οῦ.

Τὸ καμουτσῦλο ἐχρησιμοποιεῖται διὰ τὸ ὄργωμα μὲ ὄλοχα

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π. χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)
 διὰ τὸ σκαλίσθαι τὸν ἀγρὸν ἐχρησιμοποιοῦντο τὸ
 ξυλάρειον καὶ ἡ τσάπα

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν
 τὸν ζευγολάτην βοηθοῦν οἱ ξυλάροι, εἰς συνήθειαν
 κοφίτσα καὶ γλισσοβοῦν τὰ χωράφια (μετὰ τὴν σπορὴν)
- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. Ἐμαλχίζοντο τὰ ὀσπρία καὶ χωράφια.
 Ἡ σπορὰ ὀσπρίων ὀσπρίων ὀσπρίων τῶν φ. κ. κ. (μουκιά)
 ἐγίνετο ὡς καὶ τὸ σίτον. ὁ ἄνθρωπος ἐγυμνάσθη μετὰ χεῖρ.
- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. Τὰ ἴδια χωράφια
 ἐγίνετο ὡς καὶ ἐμαλχίζοντο ὁ σίτος

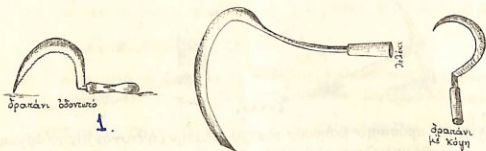
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. Ἐφυτεύοντο καὶ φυτεύονται σέ ἀγροὺς ὡς ἐξ ἡμῶν.
 ἐγίνετο δύο καφάκια (χέρια) ἐχαράσσοντο ἀγροὶ καὶ
 ἡ σπορὰ (ὡς ἐξ ἀγροῦ) γούβες, ἐφυτεύοντο τὰ γεωμήλα καὶ *
- Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ**

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

* Ἐμαλχίζοντο οἱ γούβες μετὰ τὸ χωρὶς καὶ γυναικὶν κώδων.
 οἱ γούβες ἡ γυναικὶν ὄντα οὐ γομ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) τὰ ἐμφαντικὰ
τεθερίζοντο μετὰ δρεπάνι ἢ το ὅμοιον
μετὰ ἐκρήμα

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....
ὡς ἔχει μόνον τὸ ἀνωτέρω εἶδος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). τεθερίζοντο μετὰ κλαδωτήρια ὁμοίως μετὰ σαρὰ

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν) ἦτο ὀδοντωτὴ

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; τὸ σκελετοῦ τοῦ σιδήρου

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *ῥηγαράβοντο. ἀπὸ. Πιερραιᾶ. καὶ. Σπάρτην...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Μὲ τὰ χεῖρα ἔκρυβετο. μὲναι. ὁ. σαρὸς. ὅθι τὰ ἀσάλασσα. ἔδραβοντο. μὲ δραβάνια. ἢ. μαδατετήια.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. *ῥεθερίζοντο. ἐν. ὕψος... 0,19. 3' 0,15 μ. ἀπὸ τὰς ἐδάφους.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Οἱ στάχυες ἔχοντο. καὶ ῥέγονται. μαχαμῆς.*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ὅλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Τὰ ἀποθέτουν. αἱ. ἴδιοι. οἱ θερισταί.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Ἐμὰς τὰς θεριστὰς ἔκρυβε. χεριές. καὶ. τίς. ἐνασάθεται. ἐπὶ. τοῦ. ἐδάφους. ἐν. συνεχείᾳ, ὅ. γὰρ. ἔκρυβε. 20 χεριές. τίς. συνεκίτρωσε μὲ τὰς. κεφαλὰς. τῶν. σταχυῶν. ὡρὰς. τὰ. ἀνω. καὶ. τὰς. ἔδωκε δι' ὀφθαλμοῦ. σταχυῶν. τοῦ. το. ἔχοντο. χερσὸ. βολον. τὸ. χερσὸ. βολον. τὸ. ἔγινε. ὄρθιον. μέσας. τὸ. χωράγι. καὶ. ὡρὰ. χωρὸς. σε. τῶν. θερισμὸν. τῶν. ἀσάλασσων. σταχυῶν.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; *ἔδεν νη-*

*διζέτο. τὸ ἑβδομάτο. κατέ τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ ἑσπέραν
ραββιά. τοῦτο ἀλλήλους ἀφῆκαν γίγνασθαι γὰρ ἰὺν τὰ θεοῖ-
σιν τὴν δευτέραν.*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. *ἔναι.....*

*1) Ἡμνήσια..... 2) Ἡ ἀναστασία..... 3) Κόρη τοῦ ῥόδου
2) Ἡ βαγγελιώ..... 5) Ἡ βγάχα..... ποταμό.
3) Ὁ ἐλπίσμος... 6) Πέρασ' ἀγῶν φρεσὶς ἀέρας.....*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι

*ἔθιμον. ἔδεν νη. ἀφῆκαν γίγνασθαι τὰς γυναῖκα τὴν δευτέραν. τοῦ ἑδίδετο καὶ ἀναμῶν καὶ ἔγιναν ἀδύο χερσὶς
τὰ ὀφθαλμοὺς. ἔδεν νη. ὁ ἐλπίσμος σταυροῦ. ὁ σταυρὸς οὗτος
ἔγινε ἀστὴρ. εἰς τὸ εἰκονοστάσι. Στις 1. Ἡ ἀναστασία τοῦ
ῥόδου. τὸν σταυρὸν, ἔχου νη. τὸν σταυρὸν τὸν δέκατον
ἔντος. φανερὸν. φανερὸν. τὴν ἐκκλησίαν δι' ἐξοχίαν.
μετὰ τὸ ἄσος τῆς θ. ἡγεμονίας ἀνεμάτων τὸν κορὸν
ἢ τὸν σπορόν τῆς νέας σποράς καὶ ἔδεν νη. τὸ χωράφι.*

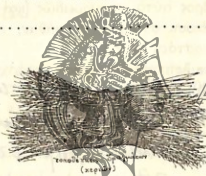
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; *Τὸ δεμάτιασμα ἐγένετο
ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν. Πολλοὶ ὁμῶς ἀφῆκαν
τὰ χερσὶν βγά. ἔβησαν τὸν ἥλιον. 2. ἔως 5 ἡμέρας
διὰ νὰ ξηραθῶν.*

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.

Τὸ δεμάτιασμα τὸ ἐκτελεστον ὑπὸ τοῦ ἰδίου δεσφίοντος καὶ τοῦ ἰδίου μεταφέροντος καὶ παρέδιδοντος ὡς χερσὶν καὶ ἀγκαλιῶν. Τὰ δεμάτια τὰ ἐκτελεστον ὑπὸ τοῦ ἰδίου δεσφίοντος καὶ τοῦ ἰδίου μεταφέροντος καὶ παρέδιδοντος ὡς χερσὶν καὶ ἀγκαλιῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

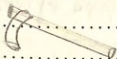
Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν καὶ συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς *Η. μαρτυρήματα*
κατὰ τὸν ἥρην. σ. σ. τ. 1900.....
Η. εὐδοκία. τῆς. κατὰ τὸν φεβρου-
αρίου. ἡ. μάγ. τιν......

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. *Η. ἐξαγωγή γίνεται μετὰ τὸ συνάρη.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλαι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *ἐπαίρετο μετὰ χερί*
κατὰ τὸν μῆνα. Διὰ τὸ βρῶν. δέν. ἐγροντίζετο κατὰ
θόρον. κατὰ τὸν μῆνα. Μάϊον. ἐμύθετο. ἐμύθη-
θω μετὰ χερί. ἔμνε. σ. τὸ χωράφι. γιά. σ. τὸ χωράφι. ἐμύ
10 ἡμέρας. ἐν. συνεχῶς. ἐμύθετο. ἐμύθετο μετὰ χερί
*καὶ τὸν Ἰανουάριον. ἐμύθετο. ἐμύθετο μετὰ χερί. **
 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ά.). *κατὰ τὸν μῆνα. Μάϊον. ἐμύθετο μετὰ χερί.*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Τὸ χῶρο τοῦ ἔξω ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ.....
 χωράφι ἐξω... 10. ἡμέρας ἐνδοτε... ἐξω...
 τὰ φαν... ἐξω... ἔξω... ..

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. Τὰ....

δεμάτια μετεφέροντο... ἐξω... ἐξω...
 ἢ μετεφορὰ ἐξω... ἐξω... ..

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος όπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ἐξω... ..

ἡγείται ἀπὸ τοῦ... Τὰ δεμάτια τοῦ... ἐξω... ἐξω...
 τὰ δεμάτια... ἐξω... ἐξω... ..

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; Ἀνέκαθεν ὡς πρὸς... ἐξω...
 ὁ δὲ χωρὶς... γίνεται... ἐξω...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Τὸ ἄλωνι κατεσκευάζετο... ἐξω...
 δεξιὰ... ἀπὸ... ἐξω...
 ὅλα... ἐξω... ..

* Μήχρις οὗτο ὡς πρὸς τὸν ἄλωνισμόν τοῦ εὐρυτέρου τοῦ χωρίου...
 εἰς ἄλλὰ ἄλλα δεμάτια. Ἀποβουτῆ ἄλλο εὐρυτέρου... ..

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
σὶς του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

εἰς ἅμυναν, ἀν. τὸ πρῶτον. δὲ καὶ τὸ χρησιμεύον. ἢ δ. π. ἀφ' ἑαυτοῦ
καὶ τὸ βράδυ. καὶ ἡ ἡμέρα. ἐν χειρὸς βοῦ. ὅταν περὶ τὴν
ἡμέραν τῶν σταχυῶν τότε ἀρχίζουσι αὐτὸ ποιεῖν ὡς ἔστιν
6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

ἀρχίζει τὸν ἰούλιον καὶ τελειώνει ἐν 15 Ἀυγούστου... ἡμερᾶς

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Ἐν αὐτῷ ἀρχίζουσι αὐτὸ ποιεῖν

μόνον... κατασκευάζονται καὶ ἀπὸ πλάκων βοτάνων καὶ
ἀχύρων. τὸ μίγμα τοῦτο ἀρχίζουσι. ἔστω πρὸς τὸ γῆμα.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνηθὺς διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).

ἀγροῦ καθαρίζουσι τὸ ἀλώνι. τότε ἀρχί-
νευται ὡς πρὸς μίγμα βοτάνων (κόπρου γῶν) καὶ
ἀχύρων.....

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

ὁμοῦ ἀρχίζουσι καὶ τὸν ἰούλιον. ἀρχίζουσι τὸ
ἀλώνισμα. ἀπὸ τῶν αὐτῶν. κατὰ μέρη. ὡς ἔχον κτηνὰ
εἰς τὴν γῆρα τὸ ἀλώνι ἀρχίζουσι. ἀπὸ τῶν αὐτῶν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἄλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Στὴν μέσην νωθεῖται. Στὴν κορυφῇ γωνία τοῦ σταχυῦ.
 Διαγρῶν. οἱ σχετίζονται. φέρονται. μέσην.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχυῶν διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

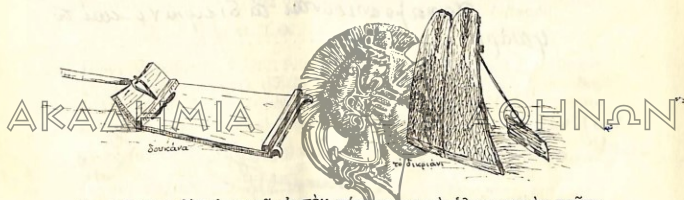
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀγυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεὶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
 νιου ἑλκυστὸς στυλός, ὑπὸ δύο μέτρων (καλούμενος στυλὸς
 στρουλουργῶν, δουκάνη, θουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ φῦτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἀλὼνισμα γίνεται ὡς ἀνωτέρω. (11. α). ὁ δὲ...
 γράφεται, ἀνομασίαν τοῦ στυλοῦ. δὲν νωθεῖται...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
 στυλὸν μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείας,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείας περὶ τὸν
 λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) ἔμασται. Ἰωνσάχιν
 τὸ δὲ ἀλλοθὶ καὶ φέρει μίαν θηρίαν. ὅρα τὰ ἴωα εἶναι.
 μεταξὺ τῶν δύο ἐν αὐτῇ. ἢ μὴ δὲ μνηστὸν σχοινίου. ὁροδένετα
 ἐπὶ τῶν ὁ. ὡρον. ἢ δὲ θηρίη. εἰς τὰς θηρίας τῶν ἴων. ὅταν
 τελευτήσῃ (τελευτή) τὸ σχοινί. τότε ἐπὶ τῇ γόφῃ. (ὁνδ ποδα).

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἁλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυμένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; εἰς χρῆσις μοῶσι.

εἶται ἐνταῦθα ὁ λωκισμὸς μέσον.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

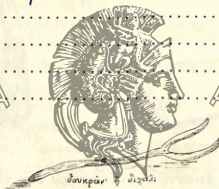
Ὁ ἀλωνισμός ἀρχίζει τὴν 10^{ην} ὥρην καὶ τερματίζεται τὴν 5^{ην} τοῦ ἑσπέρου.....

- 12) Ποία ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Χρησιμοποιοῦνται τὰ δικριὰ καὶ τὸ γυνάρι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γυνάρι

δικριάνι

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;

Ναί

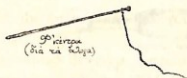
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἐχρησιμοποιεῖται τὸ μαφονιό. Τοῦτο μαφονιό αἶον.. αἶ.. ἰβίον.. αἶ.. φεωφάρι.....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχυῶν ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

Πρῶτο. ε. τρῶμα. ε. γεωργὸς ὡς γίνετο
 γῆρω. γῆρω. ε. τὸ ἀλῶν. ε. ὁ δὲ χειρὸς βαρὺ, ὅταν τριγυρῶν τὰ
 ἀπλῶτα (χαμηλῶσιν) τότε φέρει καὶ τὰ ἀπλῶτα καὶ τὰ ἄλλα. Ἀπλῶ
 γίνετο 3 φορές.

Ἰστίον
 (διὰ τὰ ἴστια)

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... Στάχυατα.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσιν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστῆς καὶ ἀγωνιστῆς), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλλα καὶ ἀνέλαβαν τὸν ἀλωνισμόν

οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοὶ ἀναλάμβανται βαλμάδες. Ἀγ-
 νίσκων συνήθως μετὰ ἰδικά των ζῶα.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρήσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

... ὅταν εἰς τὸν ἀλῶντα χροῖται κοπάνον ἐκ τῆς
 αἰθῆρας ἄνω τοῦ αἰθῆρας καὶ μόνον.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

ὁ κοπάνος... ὅταν ἀργοῦν σπινθίδι, ὅταν
 εἰς τὸ ἐντὸς αἰθῆρας καὶ αἰθῆρας αἰθῆρας... ὅταν...

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.) *ἔξω χύσας. γορὰ ἐξήκτο...
 καὶ στήν. ἀγρὸν. ὅπου φρονημένως. ἐστρώντο.
 ἄνω. ἐπὶ σάνι. χρῆσις κοπάνου ἐγένετο ἐπὶ τῇ.
 ἑτάρι, κριθᾶρι, βίω, ρεβύθια, φακῇ.*

κόπανοι εἰσογνῶν

ξύλο κοπανιστοῦ διὰ τὸ κοπάνημα
 μικροῦ ἑκροῦ δημητριακῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οικογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; *ἔξω χύσας. ἀπὸ τοῦ. οἰκισμοῦ.*

*κοπάνισμα. ἐξήκτο. κριθᾶρι. βίω. ρεβύθια. φακῇ.
 (αὐτὸ αὐτὸ. μὲν. ἀπὸ τοῦ σταχύου). ἔξω χύσας.
 δουλωτοῦ. δηλ. ἐστρώματα.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Δ.Ι. Ε. Τάχυνος. Ἐτομοθεύω τὸν ἄχυρον. Ἐδάμω. ὁ δὲ φάνη,

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἑτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ναι. ὁμοίᾳ. μέγα
ταῦ. θεριφίω. ἔρωτη. 5. σε. 15.

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ὁ δὲ ν. ἰωάννης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

ὁ δὲ ἀ. γ. ἰωάννης. ὁ δὲ ἀ. γ. ἰωάννης. ...
μαμαῖνται. ὁ δὲ ἀ. γ. ἰωάννης. ...
ῥιχινάκι. ὁ δὲ ἀ. γ. ἰωάννης. ...

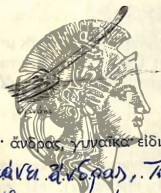
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Τὸ ἐξήκοντα πέντε*

6ωρ ου. ε. ρ. μ. .. ε. ω. ι. φ. η. υ. ρ. ς. ρ. ι. δ. . κ. α. .. ξ. ε. ρ. ρ. ι. η. τ. ο. ..
 ε. χ. ρ. ο. ν. .. α. ω. ς. τ. ο. ν. .. κ. α. ρ. α. ι. χ. .. β. α. ρ. ο. μ. ε. ν. .. ρ. α. τ. η. σ. α. ..
 ε. λ. ω. κ. ι. .. ε. ι. ς. .. σ. χ. α. ι. ν. ι. .. ε. ω. ι. .. τ. η. ς. .. α. ω. ρ. α. ς. .. ε. κ. ι. .. τ. ο. ω. α. ..
 ε. ε. τ. η. τ. η. .. τ. ι. ω. α. τ. ε. ..

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. τὸ ἀνέμισμα γίνεται.)

με το δισκοπλάτι, όταν γίνω παρτίδα γιγώ. τότε συνή-
χεται με το γεμάτο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Τὸ ζιγνῖσμα τὸ μάνη ἀνδρας, τὰ γανδρά ἄχυρα.
τὰ τραβέ'ι σινηθως γινῖμα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνῃται δεύτερον ἄλυνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Τὰ χονδρά. τεμάχια τῶν σταγῶν μαρτυροῦνται.....
 5. κ.ύ. βαζα. ὅ μαρμάρ. καὶ αὐτὴ γίνεται με' αὐτὰ.....
 π' ἀπὸ αὐτῶν. δὲ σχῆμα. μόνως.....
 πρὸς τὸν. ἀγῶνι. δὲν γίνεται.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

~~Θ~~

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ὁ μαρῶδς. εὐνοεῖται μὲ ἀγὰνα πθυμάρι. εἰ.
 ὁ γήμα. κωνῶς,

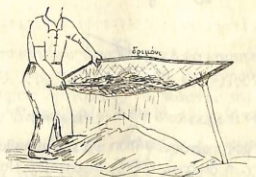
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου: ἢ δι' ἀλλῶν μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κόβρος ἢ ἀριλέγος

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Der fivem novifid.

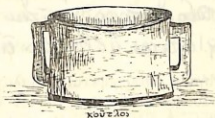
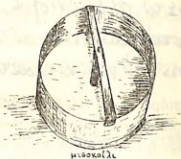
- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπασμοὶ τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *Ὁ γεωργὸς συλκυνε τὸν σωρόν.*

ἔτι καὶ ἐκ τῆς ἐκείνης σωφρον. ἢ συνημνῶς τοῦ γ' ἡμε-
 τὰ τὴν τὸ γ' ὡς ἐκείνη. ἔτι τοῦ σωφρον. γὰρ ἄδεται.
 ὁ σωφρον. ἔτι ἐκείνη. ἔτι τοῦ σωφρον. καὶ ὡς γινώσκ...
 ἔτι τοῦ σωφρον. ὡς ἐκείνη. ἔτι τοῦ σωφρον. καὶ ὡς γινώσκ...
 ἔτι τοῦ σωφρον. ὡς ἐκείνη. ἔτι τοῦ σωφρον. καὶ ὡς γινώσκ...
 ἔτι τοῦ σωφρον. ὡς ἐκείνη. ἔτι τοῦ σωφρον. καὶ ὡς γινώσκ...

- 8) Ἀλλὰ εἴ τιμα προτοῦ νά μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *δέ. ν. ὑπορχει.*
α. β. β. δ. δεδομένον. ὅτι δ. ἕνα. βοηθάει τὸν ἄλλον.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) . *δέ. ν. κατεβάλλοντο τίθεται...*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *ὁ καρπὸς ἀφενδηνεύετο σὲ σάϊτια...*

ῥετοδοῦναι τὰ μέτρα σὲ βαρέλια, σταμίνας, κῶσες καὶ μαναφέδες (μυδιφύσους)...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον; ἔωσθη αὐτὸ εἰς τὸν ἀγροῦν αὐτοῦ.
 ἡ ἀγροῦν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀγροῦν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀγροῦν αὐτοῦ.
 ἀγροῦν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀγροῦν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀγροῦν αὐτοῦ.

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα; Η...

διαλογὴ τοῦ σπόρου γίνεται μετὰ τὸ ἀλώνισμα. Η...
 ἀγροῦν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀγροῦν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀγροῦν αὐτοῦ.
 ἀγροῦν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀγροῦν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀγροῦν αὐτοῦ.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ; ..

ὅχι.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσου χρόνον; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

1). ἑσπέρas 23 Ἰουνίου. Η...

2). Τῇ 1. ἡμέρᾳ τοῦ Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα)...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος; Τὸ ἑσπέρas
 μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου πρὸς 23 Ἰουνίου...
 ἀνάβω. φωτιάς. ἐν. διὰ γορε. γυτονιὰς τοῦ...
 χωριοῦ.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.) *ἡ φωτιά αὐτή δὲ ἔχει ἱδιωτὴν δοκομασίαν.*

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; *ἄνθρωποι τῆς φωτιᾶς ὄντοί οἱ καὶ τοιοῖοι ἀνεξαφάντων ἡλικιωσ.*

2) Ποῖος ἢ ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν. Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; *τὰ ξύλα τὰ συμεντρώνων συνήθως οἱ βίαιοι.*

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Πρὶν 5-6 ἡμέρας οἱ βίαιοι συμεντρώνων τὰ ξύλα τὰ καύουν ἀφ' αὐτῶν ἀγροῦς μετὰ τὰ χέρια... ὀνομάζονται σαρδάνια εἰδιωτὴν τῶν φωτιᾶς.

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐρκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος. Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα *ἀνδραρχαί καὶ τὰ ἱδιαίτερα.*

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερὲς)

Πηδούντες οἱ θρόνοι οὐρανοῦ ὄντοί.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Ἰκανε τὰ... εὐχάρια τῆς... εὐχαριστίας.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) *Τ. η' ν. μ. Παρασκευή*

*φιδελον. τὸ ν. Ἰούδα τὸν τὸ αὐτὸ εὐχάριστα
ἀλλ' ἔμνησεν τοῦ αὐτοῦ. καὶ εὐχαριστῶν ἀνὰ βιβλίου
τὸν κρεῖσσον. εὐχάρια εὐχάριστα. εἰς τὴν αὐτὴν τὴν **

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας,

** Εὐχαριστίας καὶ μετὰ τὴν... εὐχάριστα με
ὅσα μνηστῆρα τὸν αὐτὸν ὁρῶν. ἀνὰ
βιβλίου εὐχαριστίας καὶ μετὰ.*

[Νικόλαος Γ. Σταυριανός, Φιδελος

Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῆς 10^{ης}
20^{ης} Δεκεμβρίου 1963.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ТИРОЗОНКИ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

a)

Σελ: 1 (ερωτ. 1) μέγος, ἀγνώστια, δάρος, ῥάχην, ἄγιος μέγος.

Διά βοσκῆς: Ἄγιος Γεώργιος, Πάρις, Λαυρεάδα, Σάρος,
Ἄγια Σωτήρα, Κηφισία, Ἄγια Κωνσταντ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Θ Ε Ρ Ι Σ Μ Ο Σ

8)

Σελίδα 15, Σελίδα 5)

Πέρασε ο Γιώργος αέρας

Πέρασ' ὁ Γιωργος ἀέρασ' ἀέρα β' αὐτοχέρια

οὐ καὶ τὴν βαπτισμὴν ἔρα αὐτοῦ καὶ τὴν ἐξομολογήσασθαι αὐτὸν.

τὸ ἡμῶν τῶν

Τὸ γένειον τὸ ῥινοειδὲς ἐξέβαλε τὸ ὄνομά του
τὸ ῥινοειδὲς τὸ γένειον τὸ ῥινοειδὲς

το χημικό στοιχείο του.

Κόπνη αούαυ > βέρ αούαυό

Κόση μου δα στον κοταφιό τ'α' γούχα φ'α'νά' ο'ζ'ν'η).

καὶ ἐπὶ τὰ πόδια μου ἐγένετο ἡνὶ τ' ἀγνότης.

καὶ τὴν ταπεινὴν μετὰ τὸν ἑταῖρον σου

ναί ή το προσωνύμιο ναί γαίης τήν αγγίζουσιν.

Καί μιν τ' ἀπλῶς σε' δένδρ' ὅσσ' αἰὼν σέ μινδρ'.

Μόνον σε άσκησά μου διαλάω τ' αὐτὸν τὸν Γενάρη.

Ev Begang 1012 m 20/12/69

CO 815/102

[Signature]

Νικόλαος Σταυριανός